

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„A Titeli-fennsík”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

..... (név)

..... (aláírás)

..... (település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Dél-alföldi Teleházak Regionális Közhasznú Egyesülete

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Zsebeházy Bálint és Horváth Kátai Dániel

Levelezési cím: 6724 Szeged, Pacsirta utca 3/b

Telefonszám: +36-20/215-8880

E-mail cím: dtertf@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

A Titeli-fennsík

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport

természeti környezet turizmus és vendéglátás

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Bácska délkeleti szegletében

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Titeli-hegy Különleges Természetvédelmi Terület

A Titeli-hegy, mely a vajdasági Bácska délkeleti részében helyezkedik el, számos más megnevezése is ismert: Titeli-fennsík, Titeli-löszplató, Kis-plató. Ez a terület nem más, mint egy, a talajtól 50 méteres magasságban, szigetszerűen kiemelkedő ellipszis alakú, közel 100 km²-en elterülő fennsík.

Titel városánál, a Duna-Tisza találkozásánál alluviális síkságból kiemelkedő, nagyjából kör alakú fennsík, amely szigetszerűen áll a tájban. A plató összterülete 94 km², 16 km hosszú és

4-6 km széles, a 77 méter [tengerszint feletti magasságú](#) környező [síkságból](#) kb. 50 méterre emelkedik ki. Így a titeli-fennsík tetejének tengerszint feletti magassága 110-127 méter között változik, a legmagasabb pont a fennsík északi szegélyén [Mozsától](#) keletre található közel a Tiszához.

Keletkezése:

A Titeli-löszplatót a Duna vágta le a jobb parton lévő nagyobb [Szerémségi-löszplatóról](#). A folyók összefolyásánál a szerémségi oldalon [Szalánkemén](#) és vára már a nyugati irányba, [Ruma](#) városáig húzódó Nagy-platón van. – A löszplató talapzata vízáteresztő kavics és homok. A felszínén löszdolinák, peremén aszóvölgyek, löszkutak találhatók.

Történelme:

A régészeti feltárások alapján már a [kőkorszakban](#) is lakott volt. A fennsíkon heves harcok dúltak az [1848–49-es forradalom és szabadságharc](#) idején, ugyanis a [délvidéki szerb felkelés](#) során a lázadók egyik legerősebb bázisát itt alakították ki. A magyar honvédsereg [1849-ben Guyon Richárd](#) vezetésével kétszer is megostromolta a fennsíkot, de azt a szerb felkelők [Đorđe Stratimirović](#) és [Stevan Petrović Knjčanin](#) irányítása alatt mindkétszer meg tudták tartani az egykori [római](#) sáncok segítségével.

Települések:

A fennsíkot körbeveszik a [dél-bácskai körzet](#) falvai, így északról [Mozsor](#), nyugatról [Tündéres](#), délnyugatról [Sajkáslak](#), délről pedig a névadó város, [Titel](#). Keletről a [Tisza](#) határolja. A műholdképek alapján a fennsík tetején intenzív mezőgazdasági művelés folyik, amely nagyrészt sík, csupán apróbb töbrök helyezkednek el rajta.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Természeti jellege folytán egyedi, botanikai szempontból is jelentős a Titeli-fennsík, hiszen több mint 600 növényfaj található meg e természetvédelmi területen. A Titeli-hegy az egyik legérdekesebb lösz-fennsíknak számít Közép-Európában. A hegy őrzi az elmúlt 600.000 év paleo-klimatikus és paleo-ökológiai változásait. Számos különböző eróziós jelenség figyelhető meg e területen: völgyek, lösz-piramisok, szakadékok stb. A flórát tekintve az egyik legdominánsabbnak az apró vetővirág (*Sternbergia colchiciflora*), mely a Vörös könyvben (az ország kipusztulással fenyegetett növényfajait felsoroló kiadvány) is szerepel.

A Titeli-hegy állatvilága is igazán gazdag, különös tekintettel a madarak és a rovarok tekintetében. Természeti jelentősége okán indokolt felvétele az értéktárba.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

www.tiszai.ertekek.hu

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat